

ಕಾಂಕ್ರಿಟ್ ಬೋಗಿ

ನೆರರಾಜ್ಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದ ಗದಗ ಗ್ರಾಂಡ್ ಹೋಟೆಲ್ ಹೊಸ ಅವತಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿದೆ. ಹಳೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ರೈಲಿನ ಬೋಗಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದೆ. ನೋಡಲು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಈ ಕಾಂಕ್ರಿಟ್ ರೈಲು ಬೋಗಿ ಹೋಟೆಲ್, ಕರ್ನಾಟಕದ, ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಹೆಸರು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

—ಅರುಣ ನ. ವಾದೋನೆ, ಗದಗ

‘ಗಜಮುಖನಿಗೆ’ ನಮನ

ಮಳೆಗಾಲ ಆರಂಭವಾದರೆ ಸಾಕು ತರಹ ತರಹದ ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳು ಭೂತಾಯಿಯ ಒಡಲಿನಿಂದ ಚಿಲುಮೆಯಂತೆ ಹೊರಚಾಚುತ್ತವೆ. ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಎಲೆ ‘ಆನೆಮುಖ’ ಎಂದು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಕರೆಯುವ ಒಂದು ಬಳ್ಳಿಯದ್ದು. ಇದರ ಎಲೆಯು ಆನೆಯ ಮುಖವನ್ನೇ ಹೋಲುವುದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಈ ಬಳ್ಳಿಯ ಹೂವು ಗಡಿಯಾರದಂತೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡಿದೆ. ಹೂವಿನ ಶಲಾಕಾಸಳಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಸರದಂಡಗಳು ಹೂವಿಗೆ ಲಂಬವಾಗಿ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಚಾಚದೆ ಹೂದಳಕ್ಕೆ ಸಮಾಂತರವಾಗಿ ಚಾಚಿಕೊಂಡು ಗಡಿಯಾರದ ಮುಳ್ಳುಗಳಂತೆ ಭಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಹೂದಳಗಳೂ ಸಹ ವಿವಿಧ ಗಂಟೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಂತಿದ್ದು, ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿನ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಪುಷ್ಪಪತ್ರೆಯೂ ಹೂವಿಗೆ ಗಡಿಯಾರದ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಿಸಿಗುವ ಈ ಆನೆ ಮುಖದ ಬಳ್ಳಿಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರು ಹೋಗದವರಿಲ್ಲ.

—ಮಹೇಶ್ವರ ಹುರುಕಡ್ಡಿ, ಬಾಚಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ಕುಂಚಿಗೆಗಳು

ಈ ಕುಂಚಿಗೆಗಳು ಅಜಮಾಸು ಅರ್ಧಶತಮಾನ ಕಂಡಿವೆ. ನನ್ನ ಪತ್ನಿ ಸರೋಜಿನಿ ಚೊಚ್ಚಲ ಮಗಳನ್ನು ಹೆತ್ತು ತವರುಮನೆಯಿಂದ ತೊಟ್ಟಿಲು, ಬೆಳ್ಳಿ ಬಟ್ಟಲು ಜೊತೆಗೆ ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಕುಂಚಿಗೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಳು. ಈಗಲೂ ಈ ಕುಂಚಿಗೆಗಳನ್ನು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಣ್ಣುಕಟ್ಟು ತವರಿನಲ್ಲಿ ಚೊಚ್ಚಲ ಹೆರಿಗೆಯ ಬಾಣಂತನ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ ತೊಟ್ಟಿಲು, ಬಟ್ಟಲು ಕನಿಷ್ಠ ಐದಾದರೂ ಕುಂಚಿಗೆ ತರುವುದು ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ.

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಕುಂಚಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಗರ್ಭಿಣಿ ಇರುವಾಗಲೋ ಅಥವಾ ಹೆರಿಗೆ ಆದ ಮೇಲೆಯೋ ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಒಂದೋ ಸಾದಾ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕುಂಚಿಗೆ ತಯಾರಿಸುವುದು. ಈ ತರಹದ ಕುಂಚಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಗುವನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಎರೆದಾದ ಮೇಲೆ ಮಗುವಿಗೆ ತಂಪಾಗಬಾರದೆಂದು ಅರಿಶಿನ ಪುಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಅಳ್ಳೆತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕುಂಚಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ಆ ಮಗು ಗಡದ್ದಾಗಿ ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ತಾಸು ನಿಟ್ಟ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ನಾನಾ ವಿನ್ಯಾಸದ ಆಕರ್ಷಕ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಲಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟಿವೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಕುಂಚಿಗೆಗಳು ನೇಪಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯತೊಡಗಿವೆ. ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ‘ಕೂಸು ಹುಟ್ಟೋಕ್ಷಂತ ಮೊದಲೇ ಕುಲಾವಿ ಹೊಲಿಸಿದರಂತೆ.’ ಅನ್ನೋ ಮಾತು ಮಾತ್ರ ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದೆ.

—ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಮ. ತಾಳಿಕೋಟೆ